

הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום ולתושבי יישובי הצפון לאור מלחמת "חרבות

ברזל" ותיקון החלטה ממסלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, נוכח המתקפה המשולבת שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023 אשר כללה ירי טילים ופשיטת גורמים עוינים ברחבי הארץ, מתקפה שעודנה נמשכת, ובהמשך להחלטות הממשלה מס' 4877 מיום 6.7.2012 (להלן - החלטת מלון אורחים), מס' 950 מיום 12 באוקטובר 2023 (להלן - החלטה 950), מס' 975 מיום 18 באוקטובר 2023 (להלן - החלטה 975), מס' 988 מיום 23 באוקטובר 2023 (להלן - החלטה 988), מס' 1006 מיום 29 באוקטובר (להלן - החלטה 1006), מס' 1071 מיום 17 בנובמבר 2023 (להלן - החלטה 1071) ומס' 1074 מיום 21 בנובמבר 2023 (להלן - החלטה 1074), מס' 1122 מיום 10 בדצמבר 2023 (להלן - החלטה 1122), שעניינן פינוי, ריענון וסיוע לאוכלוסייה שביישובים שלגביהם התקבלו החלטות הממשלה (להלן - היישובים המזכירים) ובהמשך להחלטה מס' 1193 מיום 29 בדצמבר 2023 (להלן - החלטה 1193):

לאחר סעיף 8(ג) להחלטה 1193 יבוא סעיף 8(ד):

(1) להסמיק את שר התיירות להקים ועדת חריגים, שתמנה את נציג החשב הכללי במשרד האוצר וכן נציגים ממשרד התיירות ובהם היועץ המשפטי של המשרד או נציג מטעמו. הוועדה תהא רשאית לאשר בקשות שיימצאו על-ידה מוצדקות להחרגה מהסיפא של סעיף 8(א) כך ש-

א. תושב היישובים המנויים בסעיף 6 שזכאי כי ישולם לו (או בעדו) מענק אכלוס עצמאי, יהיה זכאי חלף זאת למימון שהותו במתקני הקליטה בתקופה שנותרה עד לסיום התקופה שבסעיף 1 להחלטה 1193.

ב. תושב היישובים המנויים בסעיף 6, שזכאי כי ישולם לו (או בעדו) מענק חזרה, יהיה זכאי חלף זאת, בתקופה שנותרה עד לסיום התקופה שבסעיף 1 להחלטה 1193, למימון שהותו במתקני הקליטה או כי ישולם לו (או בעדו) מענק אכלוס עצמאי.

(2) למען הסר ספק מובהר כי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מהתנאים בהסכם כהגדרתו בהחלטה 1193 ואין בה כדי להביא לכפל מענקים.

(3) מימון החלטה זו כלול בתקציב שבסעיף 10 להחלטה 1193.

דברי הסבר

רקע כללי

בעקבות מתקפת הטרור המשולבת על מדינת ישראל והמתקפה הרצחנית של ארגון החמאס ב-7 באוקטובר 2023 ולאור האיום הקיים על האוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול רצועת עזה וגבול הצפון, קיבלה הממשלה שורה של החלטות לפינוי ולריענון האוכלוסייה שתוקפן הוארך ביום 29.12.2024 בהחלטת ממשלה מס' 1193 בדבר "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגדר רצועת עזה ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת "חרבות ברזל" ותיקון החלטות ממשלה" מיום 29.12.2023 (להלן – **החלטה 1193**) עד ליום 29.2.2024. בהתאם גם הוארך משך הזכאות של תושבי יישובים אלה למענק אכלוס עצמאי כפי שנקבע בהחלטות הממשלה הרלוונטיות ובהסכם בדבר מתן מענק אכלוס עצמאי לתושבים שהתפנו מבתיים או שיצאו מבתיים להתרענונות במסגרת מלחמת חרבות ברזל, לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

מעבר לאמור, החלטה 1193 קבעה כי תושבי יישובים חוזרים (היישובים המנויים בסעיף 6 להחלטה זו) (להלן – **היישובים החוזרים**), ששבו לביתם, יהיו זכאים למענק חזרה לשם התארגנות והסתגלות בבתיים (להלן – **מענק החזרה**), החל מיום 1 בינואר 2024, וזאת בגובה מענק האכלוס העצמאי המשולם מכוח ההסכם שנחתם עם המוסד לביטוח לאומי. מענק החזרה ישולם עבור כל יום במהלך התקופה שמיום החזרה הביתה, החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 29 בפברואר 2024.

סעיף 8(א) להחלטה 1193 קבע, כי תושבי היישובים החוזרים, שבחרו לשוב לבתיים ולקבל מענק חזרה, לא יוכלו לשוב למתקני קליטה שבמימון המדינה, וכן לא יהיו זכאים עוד לקבל את מענק האכלוס העצמאי, ממועד החזרה ואילך. הטעם לכך הוא בין היתר מניעת מצבים בהם למשל, תושב מהיישובים החוזרים, יתגורר בפועל ביישוב החוזר במהלך ימות השבוע ויחליט בסוף שבוע לחזור ולנפוש במתקן קליטה על חשבון המדינה.

הצעת מחליטים זו מבקשת להסמיק את שר התיירות להקים ועדת חריגים, שתמנה את נציג החשב הכללי במשרד האוצר וכן נציגים ממשרד התיירות ובהם היועץ המשפטי של המשרד. הועדה תהיה מוסמכת לאשר חריגים למגבלות שבסעיף 8 (א) להחלטה 1193, במקרים בהם תושב היישובים המנויים בסעיף 6 שזכאי כי ישולם לו (או בעדו) מענק אכלוס עצמאי יהיה זכאי חלף זאת למימון שהותו במתקני הקליטה, בתקופה שנותרה עד לסיום התקופה שבסעיף 1 להחלטה 1193, וכן במקרים בהם תושב היישובים האמורים שזכאי כי ישולם לו (או בעדו) מענק חזרה, יהיה זכאי חלף זאת, בתקופה שנותרה עד לסיום התקופה שבסעיף 1 להחלטה 1193, למימון שהותו במתקני הקליטה או כי ישולם לו (או בעדו) מענק אכלוס עצמאי.

הצעת מחליטים זו מבקשת להסדיר באמצעות ועדת החריגים מקרים בהם תושבים הזכאים לקבלת מענק אכלוס עצמאי, אשר עזבו את מתקני הקליטה ביום 1 בינואר 2024 ולאחריו, ועד ליום 29 בפברואר 2024, יהיו זכאים בהתאם לקריטריונים ולמקרים שתקבע ועדת החריגים לשוב למתקן הקליטה שבמימון המדינה בין התאריכים האמורים, שכן הלכה למעשה הם טרם שבו ליישובם באופן קבוע. מדובר במקרים בהם התושבים בחרו שלא לשוב לביתם, אלא יוצאים ממתקני הקליטה כדרך התנהגות שבשגרה או בנסיבות מוצדקות אחרות.

עוד מבקשת הצעת מחליטים זו להסדיר באמצעות אישור ועדת חריגים ובמקרים מוצדקים, מקרים בהם תושב הישובים המנויים בסעיף 6 ששב לביתו, שזכאי כי ישולם לו (או בעדו) מענק חזרה, יהיה זכאי חלף זאת, בתקופה שנוטרה עד לסיום התקופה שבסעיף 1 להחלטה 1193, למימון שהותו במתקני הקליטה או כי ישולם לו (או בעדו) מענק אכלוס עצמאי

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה:

לא רלוונטי;

תקציב:

כמפורט בהחלטה זו;

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם:

לא רלוונטי;

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם:

ראש הממשלה – תומך;

שר האוצר – תומך;

שר הביטחון – תומך;

החלטות קודמות של הממשלה בנושא:

החלטת ממשלה מס' 4877 מיום 6.7.2012 "מלון אורחים – פינוי וקליטת אוכלוסייה במצבי חירום מחייבים".

החלטת ממשלה מס' 950 מיום 12.10.2023 "תכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול רצועת עזה וקליטתה – 'חרבות הברזל'"

החלטת ממשלה מס' 975 מיום 18.10.23 "תוכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה בגזרת הצפון (0 – 5 ק"מ מהגבול) וקליטתה – מלחמת 'חרבות הברזל'"

החלטת ממשלה מס' 978 מיום 19.10.2023 "סיוע המדינה לתושבי העיר אשקלון לאור מלחמת 'חרבות הברזל'"

החלטת ממשלה מס' 988 מיום 23.10.2023 "סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה ותושבי העיר שדרות לאור מלחמת 'חרבות הברזל' ותיקון החלטות ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 1006 מיום 29.10.23 "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה, תושבי העיר אשקלון ותושבי יישובי הצפון

בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת 'חרבות ברזל' ותיקון החלטות ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 1071 מיום 17.11.2023 "סיוע המדינה לתושבי האזורים המפונים הזכאים לקצבת סעד ומעסיקים עובד זר ותיקון החלטת ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 1074 מיום 21.11.2023 "הארכת סיוע המדינה לתושבי ישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה, לקשישים ומחוסרי עורף משפחתי תושבי העיר אשקלון ולתושבי ישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת 'חרבות הברזל' ותיקון החלטת ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 1122 מיום 10.12.2023 "סיוע המדינה באירוח חטופים ששבו ארצה ובני משפחותיהם, בני משפחה של חטופים בשבי ובני משפחה של נעדרים במתקני הארחה - מלחמת 'חרבות ברזל'"

החלטת ממשלה מס' 1193 מיום 29.12.2023 "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגדר רצועת עזה ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת 'חרבות ברזל' ותיקון החלטות ממשלה"

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה:

חוות דעת משפטית מצורפת

סיווגים:

סיווג ראשי : 01 ביצועי.

סיווג משני : 01 חוץ וביטחון.

מגיש : שר התיירות

כ"ו בטבת התשפ"ד

07 בינואר 2024

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום ולתושבי יישובי הצפון לאור מלחמת "חרבות ברזל" ותיקון החלטת ממשלה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. בעקבות מתקפת הטרור המשולבת על מדינת ישראל והמתקפה הרצחנית של ארגון החמאס ב-7 באוקטובר 2023, ולאור האיום הקיים על האוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול רצועת עזה וגבול הצפון, קיבלה הממשלה שורה של החלטות לפינוי ולריענון האוכלוסייה שתוקפן הוארך ביום 29.12.2024 בהחלטת ממשלה מס' 1193 בדבר "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגדר רצועת עזה ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת "חרבות ברזל" ותיקון החלטות ממשלה" מיום 29.12.2023 (להלן – "החלטה 1193") עד ליום 29.2.2024. בהתאם, הוארך גם משך תקופת הזכאות של תושבי יישובים אלה למענק אכלוס עצמאי כפי שנקבע בהחלטות הממשלה הרלוונטיות, ובהסכם בדבר מתן מענק אכלוס עצמאי לתושבים שהתפנו מבתיים או שיצאו מבתיים להתרעננות במסגרת מלחמת חרבות ברזל, לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.
2. מעבר לאמור, החלטה 1193 קבעה כי תושבי היישובים הנמצאים במרחק של 4 עד 7 ק"מ מרצועת עזה, המשתייכים למועצות האזוריות חוף אשקלון, שער הנגב ושדות נגב, (לפי רשימת היישובים המפורטת בנספח א' להחלטה 988), תושבי יד מרדכי ותושבי העיר שדרות, (היישובים המנויים בסעיף 6 להחלטה זו) (להלן – "היישובים החוזרים"), הרשאים לשוב לבתיים, יהיו זכאים למענק חזרה לשם התארגנות והסתגלות בבתיים (להלן – "מענק חזרה"), החל מיום 1 בינואר 2024, וזאת בגובה מענק האכלוס העצמאי המשולם מכוח ההסכם שנחתם עם המוסד לביטוח לאומי. מענק החזרה ישולם עבור כל יום במהלך התקופה שמיום החזרה הביתה, החל מיום 1 בינואר 2024 ועד ליום 29 בפברואר 2024.
3. סעיף 8(א) להחלטה 1193 קבע, כי תושבי היישובים החוזרים, שבחרו לשוב לבתיים ולקבל מענק חזרה, לא יוכלו לשוב למתקני קליטה שבמימון המדינה, וכן לא יהיו זכאים עוד לקבל את מענק האכלוס העצמאי, ממועד החזרה ואילך. הטעם לכך הוא מניעת מצבים בהם למשל, תושב מהיישובים החוזרים, יתגורר בפועל ביישוב החוזר במהלך ימות השבוע ויחליט בסוף שבוע לחזור ולנפוש במתקן קליטה על חשבון המדינה.

4. הצעת מחליטים זו מבקשת להסמיך את שר התיירות להקים ועדת חריגים, שתמנה את נציג החשב הכללי במשרד האוצר וכן נציגים ממשרד התיירות ובהם היועץ המשפטי של המשרד או נציגו. הועדה תהיה מוסמכת לאשר בקשות שיימצאו על ידה מוצדקות להחרגה מההוראות שבסעיף 8(א) להחלטה 1193, כמפורט בהחלטה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

מטרת ההצעה היא להקים ועדת חריגים אשר תהא רשאית לאשר בקשות להחרגה מהסיפא של סעיף 8(א) להחלטה, וזאת על מנת לאפשר לתושבי היישובים המנויים בסעיף 6 להחלטה 1193, לשוב למתקני קליטה שבמימון המדינה או לקבל מענק אכלוס עצמאי, במקרים בהם תושבי היישובים החוזרים לא שבו הלכה למעשה ליישובם, או במקרים בהם תושבי היישובים החוזרים חזרו ליישובם אך מסיבות מוצדקות יבקשו לחזור בהם.

ההצעה המתבקשת, והמטרות שהיא מקדמת, משרתת את ציבור תושבי היישובים המנויים בסעיף 6 להחלטה 1193, כך שמטרת החלטת ממשלה 1193 תיושם באופן מידתי, סביר, הוגן וראוי.

בשים לב לאמור לעיל, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד הראש הממשלה – אין מניעה משפטית;

משרד האוצר – אין מניעה משפטית;

משרד הביטחון – אין מניעה משפטית;

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בנסיבות העניין אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

קובסינאנו דוד, עו"ד

יועמ"ש משרד התיירות